

TLAČOVÁ SPRÁVA

14. júl 2022

Zomrel slovenský kameraman Alexander Strelinger, mal mimoriadny zmysel pre výtvarnú zložku obrazu

V nedeľu 10. júla 2022 zomrel vo veku nedožitých 88 rokov slovenský kameraman a fotograf Alexander Strelinger. Počas svojej kariéry nakrútil viac ako 130 dokumentárnych filmov, spolupracoval s mnohými významnými slovenskými režisérmi a vďaka svojej nevšednej obrazovej poetike je dodnes pre mladých kameramanov vzorom. Posledná rozlúčka s Alexandrom Strelingerom sa uskutoční v piatok 15. júla 2022 v Prahe. Slovenský filmový ústav o jeho úmrtí informoval jeho syn Ján Strelinger.

Alexander Strelinger (1934) absolvoval štúdium kamery na FAMU v Prahe (1960). Do profesionálnej praxe vstúpil po absolvovaní školy na začiatku 60. rokov a hoci mu fotografia bola bližšia ako film, po krátkej skúsenosti so spravodajským filmom mu filmárčina učarovala. Svoje uplatnenie našiel v dokumentárnom filme. *„Kameraman v hranom filme vlastne konštruje obraz, on ho vytvára, kým dokumentarista ho zaznamenáva, len ho prijíma a upravuje výrezom, svetlom a elimináciou nežiaducich predmetov. Veľmi rýchlo som došiel na to, že ten dokumentárny film je mi bližší. A overil som si to na veľmi sporadických prípadoch, keď som robil nejaký film hraného typu,“* povedal v roku 2011 v projekte Filmovej a televíznej fakulty VŠMU Oral history.

Po absolvovaní FAMU pôsobil Strelinger ako kameraman dokumentárnych filmov v Bratislave a počas svojej kariéry spolupracoval na dokumentárnych filmoch s mnohými významnými slovenskými režisérmi. Významnú kapitolu v jeho filmografii tvorí spolupráca s Martinom Slivkom, nakrútili spolu viacero dokumentov a portrétov ako *Človek a hra* (1969), *Ludovít Fulla* (1972), *Terchovská muzika* (1984), *Pavol Socháň* (1987) a mnohé ďalšie. Spolupracoval aj s Petrom Solanom napríklad na filmoch *Nemecká* (1974), *Len lístok poľnej pošty* (1977), s Dušanom Hanákom na filmoch *Analógie* (1965), *Impresia*, (1966), *Variácie kľudu* (1966), s Vladom Kubenkom na filmoch *Slovenský raj* (1966), *Črty z Indie* (1967), *Hr. Peklo* (1967), *Mimoriadne cvičenie* (1971) či s Dušanom Trančíkom na dokumente *Tryzna* (1969). Podieľal sa aj na dlhometrážnom dokumentárnom filme *Čas ktorý žijeme* (1968) o obrodnom procese v Československu v roku 1968. Mnohé z nich sa radia k historicky významným dielam slovenskej kinematografie.

Strelinger dlhé roky pôsobil aj ako pedagóg na bratislavskej VŠMU v ateliéri dokumentárnej tvorby, neskôr v ateliéri kameramanskej tvorby, ovplyvnil niekoľko generácií tvorcov. Pre svojich študentov bol veľkým umeleckým i ľudským vzorom. *„V jeho tvorbe sa prejavuje rozprávanie deja najmä obrazom, kompozíciou, atmosférou, niekedy i štylizáciou. Usiloval sa o nevšednú, výtvarne neprvoplánovú estetiku, výrazná bola jeho práca so svetlom. Pán Strelinger bol veľký obrazový estét, mali sme ho radi pre jeho priateľskú povahu a zvláštny zmysel pre humor,“* povedal pri príležitosti Strelingerových 80. narodenín v roku 2014 pre mesačník o filmovom dianí Film.sk kameraman Richard Žolko, jeho bývalý žiak. Podľa dramaturga, režiséra a publicistu Rudolfa Urca Strelinger svojich žiakov provokoval k diskusiám, k nepokoju, ku kladeniu si stále vyšších cieľov.

Alexander Strelinger získal Cenu za celoživotné dielo na udeľovaní cien Kamera 2008. *„Strelingerova kamera je meditatívna. Všade tam, kde mal príležitosť vyjadriť atmosféru a silné ľudské emócie, dokázal vydolovať také hodnoty, ako len málo kameramanov,“* zhodnotil prínos Strelingerovej práce Rudolf Urc, ktorý s ním spolupracoval a zaradil ho aj do svojej publikácie *Neviditeľné dejiny dokumentaristov* (SFÚ, 2017), venovanej vybraným priateľom – osobnostiam, ktoré spojili svoj život s dokumentaristickým fenoménom hľadania a nachádzania.

Zomrel slovenský kameraman Alexander Strelinger, mal mimoriadny zmysel pre výtvarnú zložku obrazu

Viac informácií:

[Alexander Strelinger v databáze SK Cinema](#)

[Publikácia Rudolfa Urca Neviditeľné dejiny dokumentaristov](#)

Slovenský filmový ústav

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.
Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. V roku 2020 spustilo online projekt Kino doma.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk